

VERDAL

2012

Et nyskappings- og utviklingsprosjekt

Rev. 2. feb. 2010

Innholdsfortegnelse

1	Mål og Rammer.....	4
1.1	Bakgrunn	4
1.2	Mål for prosjektet	10
1.2.1	Delmål	10
1.3	Rammer	11
2	Omfang.....	11
2.1	Oppgaveomfang.....	11
2.1.1	Avgrensninger	11
3	Prosjektorganisering.....	11
3.1	Prosjektledelse	11
3.2	Øvrige roller og bemanning.....	12
4	Beslutningspunkter, oppfølging og milepæler	12
4.1	Krav til beslutningspunkt.....	12
4.2	Oppfølging, statusmøter og rapportering.....	13
4.3	Milepæler.....	13
5	Gjennomføring	13
5.1	Hovedaktiviteter	14
5.1.1	HA 1: Etablere operativ prosjektorganisasjon	14
5.1.2	HA 2: Overvåkning og påvirkning.....	14
5.1.3	HA 3: Mulighetsrealisering	14
5.2	Tids og ressursplaner	15
6	Økonomi.....	16

SAMMENDRAG

Pr. januar 2010 er det knyttet betydelig usikkerhet til den videre sysselsettingsutvikling innen industrien på Innherred. Spesielt gjelder dette Aker Verdal og Norske Skog, samt bygg- og anleggsbransjen.

I kjølvannet av finanskrisen er 270 personer direkte og indirekte påvirket av planlagte og allerede igangsatte nedbemanninger som berører Verdals eksportindustri alene.

Aker Verdals ledelse har gjentatte ganger kommunisert at det er av avgjørende betydning at selskapet vinner understellskontraktene for Gudrun- og Ekofisk-feltene. Nylig ble det klart at Gudrun-utbyggingen er utsatt på ubestemt tid, og det er ikke gitt at prosjektet i hele tatt realiseres. Ekofisk-prosjektet er berammet tildelt i februar 2010, men om Aker Verdal vinner denne, vil det ikke gi seg utslag i arbeidsplasser lokalt før tidligst seks måneder senere. Selv om Aker Verdal skulle vinne *både* Gudrun og Ekofisk, vil dette ikke innebære nok arbeid til at nåværende arbeidsstokk kan holdes sysselsatt.

Et avgjørende usikkerhetsmoment er også forbundet med den fremtidige lokaliseringen av GE Energy Norway. Det er overhengende risiko for at det tidligere ScanWinds produksjonsapparat flyttes utenlands dersom de norske rammevilkår ikke er gode nok.

I tillegg råder en generell usikkerhet hos øvrige bedrifter i Verdal Industripark. En langvarig usikkerhet omkring Aker Solution har stor smitteeffekt til øvrig næringsliv i regionen.

Verdal kommunes sentrale posisjon som fylkets ledende industrikommune gir også et betydelig ansvar mhp. at man opererer innenfor et felles bo- og arbeidsmarked i regionen.

Til sammen utgjør dette gode grunner til å etablere et treårig nyskappings- og utviklingsprosjekt, VERDAL 2012, med mål om å stimulere til å sikre eksisterende og gjennom transmisjon å skape nye, fremtidsrettede arbeidsplasser innenfor eksempelvis miljøteknologiutvikling og fornybar energi. Gjennom etableringen av en ekstraordinær beredskap som et slikt utviklingsprosjekt i praksis innebærer, søker Verdal kommune å være føre vår et mulig forverringsscenario av industriens sysselsettingsutvikling.

Målet er å unngå masseoppsigelser gjennom å stimulere til en **transmisjonutvikling** mot en mer robust næringsstruktur, blant annet gjennom kompetansehevende (og -bevarende) tiltak og en fokusert satsing på fornybar energi og miljøteknologi som utnytter de nye muligheter som bl.a. følger av EUs miljødirektiv, herunder en aktiv oppfølging av bioprojektet og industriinkubatorsatsingen ved Norske Skog, den Midt-Norske vindkraftsatsingen og etableringen av et grønt industribelte.

1 Mål og Rammer

1.1 Bakgrunn

Initiativet til prosjektet VERDAL 2012 kommer som følge av den usikkerhet som råder rundt hjørnesteinsbedriften Aker Verdal og tilhørende leverandørindustri. Også bygg og anleggssektoren omfattes i økende grad av denne usikkerheten.

Underveis i prosjektutviklingsprosessen har det vært ført diskusjoner med både Nord-Trøndelag fylkeskommune og Verdals nabokommuner Steinkjer, Inderøy og Levanger om å lage et større regionalt industriutviklingsprosjekt. Som følge av denne diskusjonen har man konkludert med at det vil være hensiktsmessig å gjenoppta Innherredsprogrammet og derigjennom organisere prosjekter tilpasset den enkelte kommunes individuelle behov. Denne modellen er valgt fordi den gir stor fleksibilitet både ift. eierskap, organisering og økonomi, og ikke minst sikrer det at hvert enkelt prosjekt blir tilstrekkelig spisset med tydelige resultatmål. VERDAL 2012 blir det første prosjektet som igangsettes under "det nye" Innherredsprogrammet.

Verdal har i over et halvt århundre vært fylkets ledende industrikommune. Men nettopp på grunn av sin store andel private arbeidsplasser har Verdal i langt større grad enn fylkets øvrige kommuner vært sårbar for raske endringer i finansmarkedet. Nå utsettes kommunen og dens næringsliv igjen for store ytre påvirkninger som direkte konsekvens av finanskrisen.

Høsten 2008 brøt deler av det internasjonale finansmarkedet fullstendig sammen, da forretningsbankene kviet seg for å låne hverandre penger, og verdensøkonomien gikk inn i en generell nedgangskonjunktur som muligens er den største siden den store depresjonen på 1930-tallet.

Særlig hardt rammet ble land som allerede hadde industrielle strukturutfordringer - som USA, Tyskland og Russland. En industrikommune som Verdal, der 70 prosent er ansatt i privat sektor - og ikke i uvesentlig grad innen eksportrelatert industriproduksjon - ble rammet på liknende måte.

Risiko for masseoppsigelser

Primo september 2009 ble 40 personer ved Aker Verdal sagt opp, og det ble gjennomført en øvrig nedbemanning på ca 110 mennesker. Utover senhøsten ble ytterligere nedbemanningstiltak gjennomført, og pr. januar 2010 er hver tredje Aker-ansatt enten i permisjon eller permittert. I tillegg til den direkte effekten kommer negative sysselsettingsringvirkninger i andre bedrifter i Verdal på ca 100 arbeidsplasser og ca. 50 ansatte i andre kommuner. Frafall av redusert innleid arbeidskraft - hovedsakelig polakker - representerer også betydelige ringvirkninger.

Verdal og omkringliggende kommuner frykter betydelige negative samfunnsmessige konsekvenser av den utviklingen som nå skjer, spesielt ift. Aker Verdal. Faktisk vurderes risikoen som større nå enn kriseårene 1999/2000 som siden førte til at Verdal fikk status som omstillingskommune, ikke minst fordi det erkjennes at oljenasjonen Norge "peaket" for ti år siden. Selv om det nok vil bli bygget oljeplattformer og stålunderstell også i 2015, kommer

man ikke utenom at et oljeindustrielskap som Aker Verdal vil måtte gjennomgå en omfattende transmisjon de kommende år.

Apropos nye mulige kontrakter: Aker Verdal har p.t. anbud inne til vurdering på både Gudrun- og Ekofisk-feltet. Førstnevnte skulle tildeles i oktober 2009, men prosjektet ble utsatt på ubestemt tid. I verste fall kan hele utbyggingen bli kansellert. Ekofisk-oppdraget skal etter planen tildeles i februar 2010. Det er imidlertid verdt å merke seg at selv om Aker Verdal får tilslaget på *både* Gudrun- og Ekofisk-oppdraget, vil dette uansett ikke være nok til å opprettholde dagens bemanning (i betydningen *normalsituasjon på 650 ansatte*). I beste fall kan Aker Verdal vinne begge kontrakter i februar 2010, men dette vil i så fall tidligst gi positiv bemanningseffekt seks-syv måneder senere. En må samtidig erkjenne at et ikke urealistisk alternativ i dagens konkurransesituasjon, er at Aker Verdal faktisk ikke vinner noen av kontraktene de har levert tilbud på. Det vil i så fall medføre ytterligere behov for nedskalering av Aker Verdals virksomhet og bemanning enn det vi i dag er forespeilet.

Aker Verdals fremtidige posisjon henger også nøye sammen med den betydelige usikkerhet som er skapt rundt fremtidig lokalisering av GE Energy Norways produksjonsapparat (tidl. ScanWind). En utflagging av GE Energy vil svekke svekke vindklyngekonseptet i industriparken. I oktober 2009 ble Vindklyngen i Midt-Norge av Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd pekt ut som ett av fem nye nasjonale Arena-prosjekt. Tildelingen underbygger satsingen på en offshore vindklynge i Midt-Norge med base i Verdal, og blir en viktig premissgiver for å lykkes med å bygge opp et slagkraftig offshore vindmiljø i regionen.

Mulighet- og sårbarhetsstudie

Som følge av finanskrisen og de varslede krisehåndteringstiltakene fra Aker Verdal ble det i 2009 besluttet å gjennomføre en sårbarhetsstudie (Verdal kommune, NTFK, TFU og Proneo) for å fremskaffe grunnlag for en "føre-vår-tekning" og rom for dialog mellom næringslivet og Verdal kommune. Undersøkelsen slår fast at det eksportorienterte næringslivet i Verdal rammes hardt, med betydelig omsetningsnedgang og 210 færre ansatte i løpet av 2009.

Sårbarhet- og mulighetsstudien avdekker et utviklings- og omstillingsbehov knyttet til flere utfordringer. Situasjonen ved Aker Verdal er som nevnt svært usikker mhp. framtidige kontrakter, og følgelig er sysselsettings situasjonen også usikker. Svingningene i offshore olje- og gassmarkedet gjør at det er vanskelig å forutse fremtiden. Den økende arbeidsledigheten og det lave utdanningsnivået utgjør også utfordringer for kommunen. Tidligere retningslinjer for nyskappings- og omstillingsbevilgninger stiller krav om at nedgangen i sysselsettingen i hjørnesteinsnæringen må utgjøre minst ti prosent av den totale sysselsettingen i området. Selv om Verdal kommune - i likhet med situasjonen ved årtusenskiftet - ikke oppfyller dette kravet, synes situasjonen ved Aker Verdal nå å være så usikker at det vil være riktig å sette inn en ekstraordinær innsats, akkurat som det ble gjort da Verdal kommune ble gitt omstillingsstatus ved forrige krise i leverandørindustrien ved tusenårsskiftet.

Konjunkturutsatt næringsstruktur

Når det gjelder sysselsetting fordelt på sektor har Verdal kommune en vesentlig større andel av sin sysselsetting innen konjunkturutsatte aktiviteter som industri og bygg og anlegg enn resten av fylket. Dette bidrar til at kommunen kan oppleve raskere vekst enn andre i en oppgangskonjunktur og tilsvarende kraftigere nedganger enn andre kommuner i perioder med nedgangskonjunktur og problemer i næringslivet.

Nettopp innenfor bygg og anlegg viser sårbarhets- og mulighetsstudien for Verdal kommune og omegn at den statlige motkonjunkturpolitikken inntil videre fungerer. Krisepakken anno 26. januar 2009 har betydning, spesielt på anleggssiden, men etterspørselen etter nye prosjekter har ikke tatt seg opp. Ved inngangen til 2010 oppgis offentlige byggeprosjekter fortsatt å utgjøre den viktigste andelen oppdrag, samtidig som næringen uttrykker at man "ikke har sett det verste ennå". Tvert imot ser 2010 ut til å bli et vesentlig vanskeligere år enn 2009 var for bygg og anlegg i regionen - det hersker nå mao. en betydelig usikkerhet i bransjen.

En tilsvarende stor usikkerhet gjelder for den andre store industriaktøren i regionen, Norske Skog på Skogn. Konsernledelsen har vedtatt en nedbemanning i 2010 på 10 prosent av arbeidsstokken. Selskapet sliter med stor gjeldsbyrde, et synkende marked og betydelig usikkerhet rundt sin og bransjens fremtidige utvikling. I skrivende stund tjener ikke selskapet penger etter avskrivninger. Norske Skog er også sterkt eksponert for valuta og et fall i dollaren vil ramme Norske Skog. Styrking av euro mot dollar er en risiko for selskapet.

Omstillingsprosjekt har virket før

Verdal kommune ser klare likhetstrekk med situasjonen som rådet for industrien i regionen rundt siste årtusenskifte, og vil opprette et beredskapsprosjekt basert på "føre vår"-prinsippet. Gode erfaringer fra omstillingsarbeidet som ble gjennomført i Verdal fra 2002 viser at *det nytter* å jobbe aktivt for å fremme nyskaping og utvikling slik at næringslivet blir mer robust og mindre avhengig av utviklingen ved dominerende hjørnesteinsbedrifter som Aker Verdal og Norske Skog.

Året 1999 ble dramatisk for Verdal, industribygda som året før hadde fått bystatus og dermed signalisert store ambisjoner og enda større forventninger til framtida. Kraftig fall i oljeprisen sendte imidlertid hjørnesteinsbedriften Aker Verdal ut i krise. 400 ansatte måtte sies opp. Generelt dårlig omdømme, med mye rusmisbruk og kriminalitet, gjorde ikke situasjonen bedre.

Men det ble tatt raske og viktige grep. Først etablerte Aker Verdal et nytt utviklingselskap for å skape ny virksomhet rundt industrimiljøet på Ørin. Deretter søkte kommunen om å få status som nyskappings- og utviklingskommune, i håp om å gjøre Verdal mindre avhengig av Aker Verdal - og til et bedre sted å bo. Målet var VEKST: Verdiskaping, Entreprenørskap, Kultur, Sysselsetting og Trivsel. Følgen ble etableringen av Verdal VEKST i 2002.

Seks år senere (2008) var omstillingsarbeidet i mål. Resultat: 250 nye arbeidsplasser, et levende sentrum og stor aktivitet, optimisme og tro på framtida både blant politikere, næringsliv og de ca. 14.000 innbyggerne i kommunen. *Der to av tre tidligere jobbet ved hjørnesteinsbedriften Aker Verdal, er det nå én av tre som har sin arbeidsplass i selskapet.* Industriområdet Ørin har gått fra å være dominert av én hjørnesteinsbedrift til å bli hjørnesteinmiljøet Verdal Industripark, bestående av nærmere 150 bedrifter med en samlet omsetning på ca. 5 mrd. kroner pr. år.

Erfaringene fra omstillingsarbeidet 2002-2008 viser at det er viktig - óg at det virker - å koble på utviklingsapparatet og omkringliggende kommuner (ett arbeidsmarked) i et ekstraordinært nyskappings- og utviklingsprosjekt med ekstraordinære midler til å løse en ekstraordinær situasjon.

Nye muligheter

Basisen i ethvert nyskappings- og utviklingsprosjekt være et mulighetsvindu. Et slikt mulighetsvindu finnes, men det er tidsavgrenset og inneholder noen klare føringer:

- Det må bygge videre på allerede gjennomførte milliardinvesteringer (infrastruktur i Verdal industripark)
- En må videreutvikle og utnytte eksisterende kompetanse
- For det tredje må det etableres en strategi som satser på en høyteknologisk industriutvikling/næringsutvikling som er fremtidsrettet.

Midt-Norge generelt og Verdal spesielt har alle nødvendige forutsetninger på plass dersom man f.eks definerer "grønn industri" som det andre fremtidsrettede satsingsområdet for ny teknologisk industriutvikling. Industriparken i Verdal, og Aker Verdals anlegg i særdeleshet, innebærer at infrastruktur hvor det er gjort investeringer på nærmere tre milliarder kroner kan gjøres tilgjengelig for en ny nasjonal industriell satsing på offshore vind med relativt enkle grep.

Sentrale myndigheter har også tatt dette poenget. I september 2009 kom næringsministeren på banen og offentliggjorde at regjeringen vil styrke SIVAs egenkapitalsituasjon med 200 millioner kroner for at planene om en ytterligere infrastrukturbygging i Verdal Industripark skal kunne realiseres. Det er imidlertid ikke noe poeng å bygge bare for å bygge. SIVAs eventuelle infrastrukturinvesteringer må fylles med et innhold. Den jobben er det industrien selv, tomteeier og næringsutviklere som må gjøre, ikke SIVA. Disse må stimuleres til å legge en felles strategi, og samarbeide om gjennomføringen. VERDAL 2012 kan bidra i dette koordineringsarbeidet.

Det må understrekes at VERDAL 2012 ikke ser det som sin oppgave - ei heller har til hensikt - å overta ansvaret for allerede planlagte eller igangsatte overordnede initiativ innen for eksempel fornybar energi, vindkraft, bioenergi osv. i regionen! Prosjektet skal heller ikke gå inn på eiersiden i nyetableringer. VERDAL 2012 handler tvert imot om å opptre som en medspiller, tilrettelegger og bidragsyter for slike overordnede initiativ, en beredskapsaktør som åpner opp for at det skal komme til andre aktører til det mulighetsbildet som skisseres.

For å lykkes med dette må bl.a. kommunens bestillerkompetanse styrkes.

Et eksempel på en slik arbeidsoppgave kan være kartlegging og påvirkning av rammevilkårene for en satsing på "grønn industri". Det er ikke å komme fra at dagens næringsstruktur må gjennomgå en omfattende transmisjon de kommende år. En satsing på fornybar energi og miljøteknologi vil kunne benyttes som virkemiddel til en generell fornying av industrien i regionen. Det er også en kjensgjering at det må gjøres noe med energisituasjonen (og diskusjonen) i Midt-Norge. Dette reiser flere problemstillinger, eksempelvis:

- Hvordan kan regionen påvirke regjeringen og energidepartementet for å klarlegge premisene for et hjemmemarked for vindkraft?
- Hvordan kan Midt-Norge løse dagens situasjon med et eget prisregime på kraft for vår region?
- Hvordan kan man bidra til at Enova får et mandat som virker industrielt like godt som for konsumentmarkedet?

- Hvordan kan en få fram budskapet om at EUs miljødirektiv faktisk gir rom for å gi statlig støtte til miljøteknologit utvikling, og dermed gi norsk industri de samme rammebetingelser som våre konkurrenter i EU?
- Hvordan sørge for at NTEs milliardsatsing på vindkraft ivaretas og videreutvikles f.eks. gjennom bygging av demopark til havs utenfor Ytre Vikna?

VERDAL 2012 verken kan eller vil påta seg rollen som overkikador for allerede igangsatte overordnede initiativ innen grønn industri - men det er et poeng at man i det følgende beskriver *realismen* i et fremtidig og nåværende(!) mulighetsvindu, og at beredskapsbegrepet synliggjøres å omhandle noe mer enn politisk korrekte miljøslagord.

EUs miljødirektiv

Våren 2008 vedtok Kommisjonen reviderte *retningslinjer for støtte til miljøtiltak*. ESA vedtok tilsvarende retningslinjer i juli 2008. Retningslinjene åpner for offentlig støtte til ulike miljøtiltak når særlige vilkår er oppfylt. Dette gjelder bl.a. investeringstøtte til miljøforbedringer utover minstekravene i EU, støtte til fornybar energi, energisparing, fjernvarme, avfallshåndtering og opprydding av forurensede områder, samt at det på særlige vilkår kan gis helt eller delvis fritak fra nasjonale miljøavgifter. I august 2008 vedtok Kommisjonen en ny kommisjonsforordning om ett stort gruppeunntak for forskjellige typer støtte, det såkalte «supergruppeunntaket». Forordningen vil bli innlemmet i EØS-avtalen og deretter i norsk rett i løpet av høsten 2008. Supergruppeunntaket samler eksisterende, og inkluderer noen nye, gruppeunntak i et felles regelverk.

Formålet med de nye reglene er at det gis mer målrettet støtte for å øke Europas konkurransevne, skape flere arbeidsplasser og for å bedre miljøet. Når vilkårene i denne forordningen (gruppeunntakene) er oppfylte, kan myndighetene tildele offentlig støtte uten forhåndsnotifisering til og forhåndsgodkjenning fra Kommisjonen, noe som ellers er et vilkår for å tildele støtte. EFTAs overvåkningsorgan (ESA) er myndigheten som godkjenner støtte for Norges del. Gruppeunntakene innebærer altså vesentlig enklere og mer forutsigbare regler for tildeling av offentlig støtte.

I tillegg til å samle de eksisterende gruppeunntakene i denne ene forordningen, innføres nå også fire nye typer gruppeunntak for å fremme vekst, sysselsetting til gagn for forbrukere og næringsliv, deriblant

- miljøstøtte: lettere å iverksette tiltak til forbedring av miljøet, som reduserte klimautslipp, ved støtte til å fremme investeringer i energifremmetiltak, etc.
- støtte i form av risikokapital til små og mellomstore bedrifter
- støtte til forskning, utvikling og innovasjon (FoU) til store bedrifter

I tillegg til dette har EU en vedtatt 20-20-20-målsetting som innebærer at EU innen 2020 skal oppnå:

- 20 prosent reduksjon av drivhusgassene
- 20 prosent energisparing (enøk)
- 20 prosent av energiforbruket i EU skal innen 2020 være fornybar energi

Som følge av vedtaket er det igangsatt og planlagt en massiv vindkraftutbygging i Europa, der størsteparten av investeringene skjer offshore. Spesielt Tyskland og Storbritannia har iverksatt formidable utviklingsløp for å få fram industriell produksjon av offshore vindmøller. Det er

åpenbart at de som er med på EU-landenes omfattende vindkraftutbygginger til havs vil få en sterk industriell posisjon.

En bekreftelse av markedspotensialet innenfor området offshore vind kom nå på nyåret (08.01.2010). Da ble det klart at Europas største vindpark skal bygges ut på Doggerbank i Nordsjøen, 200 kilometer utenfor kysten av Yorkshire. Forewind-konsortiet, hvor Statoil og Statkraft er blant deltakerne, har som mål å utvikle 9 GW på Doggerbank, mens det øvre potensialet er beregnet til rundt 13 GW, noe som kan dekke rundt 10 prosent av det totale strømbehovet i Storbritannia. Hele 2000 vindturbiner skal plasseres i området, som er omtrent dobbelt så stort som Rogaland fylke. Byggearbeidene ventes starte tidligst i 2015.

Godt posisjonert ift. "grønn industri"

Aker Verdal har i dag spisskompetanse på stålunderstell. Fram mot 2020, hvis de samlede prosjektplanene i EU på utbygging av en energiproduksjon på til sammen 50 gigawatt vindmøller til havs blir gjennomført, skal det i Nordsjøen bygges 10.000-12.000 slike understell med vindmølle på toppen! Aker har i dag et kompetansemessig og teknisk forsprang på slik produksjon, men konkurrenter i Europa kommer etter.

Kort sagt; nasjonalt finnes det ingen bedre egnet lokasjon som har bedre forutsetninger (og et ansvar) for å ta et initiativ innenfor mulighetsområdet "grønn industri" enn nettopp Verdal industripark og Midt-Norge:

- Aker Verdal er det første spesialbygde verkstedet i Europa for leveranser til oljeindustrien til havs, og kan skilte med Nord-Europas største anlegg for overflatebehandling
- Aker Verdal har lang erfaring fra produksjon av stålunderstell for offshore vindmøller og har støtte fra konsernledelsen i Aker Solutions for sin vindkraftstrategi
- Europas største kranpark
- Norges eneste vindturbinprodusent, GE Energy Norway (tidl. ScanWind), er lokalisert i Verdal og Trondheim
- Både Nowitech og Senter for fornybar energi, SFFE, som inkluderer satsing på vindkraft, ledes fra NTNU i Trondheim
- Teststasjon for fullskala testing av vindkraft på Valsneset og Hundhammerfjellet
- Midt-Norge har en rekke nyskapende teknologibedrifter innen fornybar energi, eksempelvis ChapDrive, DynaVec og SmartGenerator
- Det ble i oktober 2009 etablert en egen nasjonal vindklynge med utgangspunkt i kompetansen og infrastrukturen som finnes i Midt-Norge/Verdal
- Norge generelt og Midt-Norge spesielt har geografiske, klimatiske og kompetansemessige fortrinn til å satse på vind. Dessverre har ikke Norge det stimulerende og sterke støtteregimet som man for eksempel finner i Storbritannia, der strømprisen er gunstig, det er et grønt sertifikatmarked som fungerer, som gir akseptabel avkastning på investeringer (bl.a. for Statkraft og StatoilHydro...) og som er forutsigbart

Avslutningsvis er det en realitet at det i Trøndelag er en knapphet på sjønære havnearealer med stor kapasitet. VERDAL 2012 ser det derfor også som en oppgave i mulighetsbildet å legge til rette for en mer samfunnsmessig optimal bruk av den havnemessige kapasitet ved Verdal/Skogn, ref. Ørin Nord-prosjektet.

1.2 Mål for prosjektet

Hovedmål:

ARBEIDSSIKRING: Prosjektets hovedmål er å stimulere til nytuvikling av industrien på Innherred og slik sett opprettholde industriysselssettingen i regionen på minimum dagens nivå.

TRANSMISJON: Sentralt i prosjektet vil være å videreutvikle Verdal industripark som regional og nasjonalt tyngdepunkt for verdiskapende industri og næringsliv, med bakgrunn i det særlige mulighetsbilde som foreligger. Med utgangspunkt i etablert og ny infrastruktur og kompetanse - og med basis i bedriftenes egne utviklingsplaner og program - skal prosjektet **VERDAL 2012** bidra til å skape og sikre fremtidsrettede arbeidsplasser i eksisterende og nyetablerte virksomheter.

VERDAL 2012 skal styrke regionens beredskap i forhold til de trusler og muligheter som ligger i den utfordrende nåsituasjonen.

1.2.1 Delmål

VERDAL 2012 skal bidra til:

- igangsetting av aktivitet og tiltak som reduserer negative konsekvenser av et potensielt bortfall av industriarbeidsplasser i regionen
- etablering av nødvendige kompetanseutviklingsprogram i samarbeid med NAV og lokalt næringsliv for å beholde opparbeidet kompetanse i regionen i en avgjørende periode med permitteringer ved bl.a. hjørnesteinsbedriften Aker Verdal
- etablering av nødvendige kompetanseutviklingsprogram i samarbeid med NAV og lokalt næringsliv med fokus på et kompetanseløft for ansatte i "gammel" industri
- å synliggjøre Innherred på en slik måte at den tiltrekker seg bedrifter og andre aktører som vil være leverandører/partnere til en leverandørindustri basert på fornybar energi og miljøteknologi i tillegg til offshoreindustri og medisinsk industri
- en klargjøring og styrking av rammebetingelsene for en satsing på "grønn industri"
- å øke FoU-aktiviteten ift. det nye satsingsområdet "grønn industri". Etableringen av Vindklyngen gir et ypperlig utgangspunkt for å etablere FoU-prosjekter på industriens premisser, men det fordrer skjerpet fokus på bestillerkompetanse. NTNU/SINTEF er med i denne prosessen gjennom Vindklyngen, noe VERDAL 2012 må spille videre på
- å gjøre næringsstrukturen i regionen enda mer robust og mindre følsom for konjunktursvingninger innen enkeltbransjer
- at det blir utarbeidet en helhetlig og fremtidsrettet plan for en optimal infrastrukturtilpasning i Verdal Industripark, herunder en utvidelse av industriområdet og de sjønære områder i forbindelse med etablering av en nasjonal vindklynge
- at SIVAs mobilisering for en utvidet infrastruktursatsing i Verdal Industripark fylles med et fremtidsrettet industrielt innhold
- bedre samhandling og kommunikasjon mellom sentrale aktører i området gjennom styrket organisasjon.
- større evne til strategisk arbeid, prioritert innsats og gjennomføringsevne

1.3 Rammer

VERDAL 2012 har i utgangspunktet tre års varighet, omfatter 2 heltidsstillinger og en årlig kostnadsramme på kr 6.000.000,-. Oppdragsgiver og prosjekteier er Verdal kommune. Det vil bli utarbeidet konkrete målepunkter for prosess og resultat.

2 Omfang

2.1 Oppgaveomfang

Det første som må gjennomføres i prosjektet er å etablere den operative organisasjonen som skal lede og gjennomføre arbeidet i VERDAL 2012. Et avgjørende element blir initielt å ansette tilstrekkelig kapasitet og rett kompetanse som kan bidra til at beredskapsprosjektet oppnår den nødvendige tillit hos alle berørte parter. I PLP-sammenheng er dette å regne som et absolutt krav.

Etter at den operative prosjektorganisasjonen er etablert, vil dens initielle arbeid i hovedsak handle om å etablere dialog og skaffe nødvendig oversikt over nåsituasjon og mulighetsrom.

Aktivitetsnivå og status skal rapporteres månedlig til prosjektets styringsgruppe. Styret for Innherredsprogrammet blir referansegruppe. Det skal utarbeides halvårslige statusrapporter for prosjektets A-eier.

Se for øvrig kapittel 6.1 for hovedaktiviteter.

2.1.1 Avgrensninger

VERDAL 2012 skal IKKE:

- overta ansvaret for allerede planlagte eller igangsatte overordnede initiativ innen for eksempel fornybar energi, vindkraft, bioenergi osv.
- investere/gå inn på eiersiden i nyetableringer

3 Prosjektorganisering

3.1 Prosjektledelse

Verdal kommune er prosjekteier og operatøransvarlig for gjennomføringen av prosjektet. **VERDAL 2012** blir navnet på den operative organisasjonen og dermed ansvarlig for beslutning og gjennomføring av prosjekter/tiltak i tråd med prosjektplanen. Det skal ansettes en egen prosjektleder for **VERDAL 2012**.

VERDAL 2012 har beslutningsansvar for bruk av fylkeskommunale prosjektmidler og kommunens egne virkemidler øremerket prosjektet.

VERDAL 2012 rapporterer til en egen styringsgruppe bestående av representanter for Verdal kommune og lokalt næringsliv. Styringsgruppen har det overordnede kvalitetssikringsansvaret og ledes av Verdal kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK), SIVA og andre vil bli invitert inn som observatører. Styringsgruppen for Innherredsprogrammet blir prosjektets referansegruppe.

VERDAL 2012 sitt arbeid og midler blir kanalisert gjennom ulike prosjekt og ulike roller:

- som tilrettelegger: For å sørge for gode arbeidsvilkår for utviklingsarbeid, herunder myndighetskontakt for påvirkning av rammevilkår
- som arenabygger: Etablere arenaer for samhandling
- som formidler: Kommunisere strategier, mål og resultater
- som inspirator: Kartlegge og kommunisere mulighetsperspektivet
- som rådgiver: For aktører som søker strategiske/forretningsmessige råd
- som prosjekteier: Spesielt i forstudier der det er et antatt stort potensial men det er vanskelig å finne en eier tidlig i prosessen
- som pådriver og initiativtaker: Av prosjekter overfor næringsliv eller bransjer

3.2 Øvrige roller og bemanning

Rolle	Eierskap	Organisasjon/Person	Hovedansvarsomr.
Prosjekteier	A	Verdal kommune	
Oppdragsgiver		Verdal kommune	
Styringgruppe		Verdal kommune v/ordf. Verdal Nær.forum v/st.leder Aker Verdal v/adm.dir. Ekstern kompetanse	
Referansegruppe		Styringsgruppe for Innherredsprogrammet	

4 Beslutningspunkter, oppfølging og milepæler

4.1 Krav til beslutningspunkt

Idet prosjektet er fullfinansiert og besluttet igangsatt, vil ansettelse av operativ prosjektorganisasjon og prosjektleder ha betydning for prosjektets startdato. Nødvendige avtaler om rammer og ansvar må på plass, samt mandatavklaringer.

"Situasjonsbestemt hendelse" beskriver muligheten for at det underveis i prosjektperioden oppstår situasjoner hvor prosjektet må vurderes gjennomført (eventuelt med endrede rammevilkår) eller avsluttet. I denne sammenhengen er det typisk to hendelser som vil kunne ha betydning:

- a) Prosjektorganisasjonen opplever manglende tillit fra de aktører man skal jobbe med og for, noe som krever en revurdering av beredskapsprosjektet
- b) Krisen forsterkes (f.eks. finanskrisen tiltar, Akers situasjon forverres, GE Energy Norway beslutter flytting osv.)

Antall og innhold i beslutningspunkter vil - i samråd med styringsgruppen - ellers måtte tilpasses underveis i forhold til de muligheter og trusler som dukker opp for den enkelte bedrift, bransje eller kommune.

BP#	Dato	Tema	Dokumentasjon
1	01.11.2009	Start operativt arbeid	Avtaler og strategidok.
2	Kvartalsvis 2010 ↔ 2012	Møte i styringsgruppen	Møteprotokoll
3	Ad hoc 2010 ↔ 2012	Situasjonsbestemt hendelse	Se pkt 4.1. a, b
4	Halvårlig 2010 ↔ 2012	Statusrapportering A- og B-eier	Halvårsrapport
5	31.12.2012	Avslutning av prosjekt	Sluttrapport og revisjon

4.2 Oppfølging, statusmøter og rapportering

Det skal føres spesifisert regnskap for arbeidene. Regnskapet skal årlig revideres av godkjent revisor.

Det skal avholdes møte med prosjektets styringsgruppe minimum hver tredje måned (kvartalsvis), men i oppstartsfasen vil hyppigere møtefrekvens være ønskelig/sannsynlig. Det skal skrives møtereferat fra styringsgruppemøtene. Referatet skal undertegnes og godkjennes av alle medlemmer i styringsgruppen.

Prosjektleder plikter ellers å rapportere til prosjekteier på samme måte som en daglig leder i et aksjeselskap forholder seg til styre og eier jfr. aksje- og regnskapslovens bestemmelser.

4.3 Milepæler

Se vedlegg 1; Milepælplan

5 Gjennomføring

VERDAL 2012 er berammet til tre års varighet. Prosjektorganisasjonen rapporterer til en egen styringsgruppe. Verdal kommune eier prosjektet. Det forutsettes tett samarbeid og dialog med prosjektets referansegruppe (pkt. 3.2).

Prosjektets hovedaktiviteter er aksjonspregede, aksjonsrettede og konkrete:

1. Etablere operativ prosjektorganisasjon
2. Overvåking/monitorering og påvirkning
3. Mulighetsrealisering

5.1 Hovedaktiviteter

5.1.1 HA 1: Etablere operativ prosjektorganisasjon

5.1.1.1 Hensikt

Etablere ekstraordinær prosjektorganisasjon som skaper tillit hos alle berørte aktører og bidrar til effektiv kommunikasjon internt i og mellom de forskjellige miljøene, samt bistår ifm. påvirkning av myndigheter og andre ift. rammebetingelser.

5.1.1.2 Viktige oppgaver/delaktiviteter

- utvelgelse av personell med rett kompetanse og tilstrekkelig kapasitet
- etablere rutiner, kommunikasjonsplan og relevante møteplasser
- være katalysator for samarbeid mellom de ulike bransjer og overordnede initiativ
- sikre tilstrekkelig bestillerkompetanse som trykker en optimal samhandling mellom kommunen og næringslivet

5.1.1.3 Suksesskriterier/resultat

Etablering av en velfungerende prosjektorganisasjon

5.1.2 HA 2: Overvåkning og påvirkning

5.1.2.1 Hensikt

Sørge for at man sikres adgang til informasjon og skaffer seg nødvendig oversikt over nåsituasjon og mulighetsrom, legge til rette for effektiv kommunikasjon, bistå de ulike initiativ og bistå med påvirkning ift. rammebetingelser og lignende.

5.1.2.2 Viktige oppgaver/delaktiviteter

- etablere løpende dialog med nøkkelpersonell i toneangivende bransjer, bedrifter og prosjekter
- etablere løpende dialog med relevante myndigheter o.a. ift. påvirkning av rammebetingelser
- monitorering av relevante hendelser/trender/programmer/regelendringer o.l

5.1.2.3 Suksesskriterier/resultat

VERDAL 2012 fremstår som den foretrukne diskusjons- og samarbeidspartner

5.1.3 HA 3: Mulighetsrealisering

5.1.3.1 Hensikt

Innenfor en industriell tilnærming bidra til realisering av konkrete muligheter og prosjekter i hht. prosjektets definerte hovedmål

5.1.3.2 Viktige oppgaver/delaktiviteter

- kartlegge konkrete muligheter
- bistå initiativtakere til realisering av konkrete prosjekter
- nettverksjobbing for å realisere fellesprosjekter
- initiere egne prosjekter som i utgangspunktet mangler en prosjekteier for å sikre oppfyllelse av **VERDAL 2012**s definerte hovedmål

5.1.3.3 Suksesskriterier/resultat

Konkrete nyetableringer som sikrer hovedmålsettingen.

5.2 Tids og ressursplaner

Prosjektstart er satt til 1. mars 2010. Prosjektet er berammet til tre år, dvs. ut februar 2012.

Diagram med ressurstildeling pr aktivitet.

Hovedaktivitet	Tidsplan (mnd/år)												Ress.bruk
	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	
HA 1	2010	2010											2/12 ÅV
HA 2	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	3 ÅV pr. år
HA 3	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	10-12	3 ÅV pr. år
Sum timeverk/dagsverk/ukeverk:													
Statusmøter	4	4	4	4	4	4	4	4	-	4	4	4	352 TV/år
St.gruppe møter	1		1			1			-	1			24 DV/år
Milepæler	1		1			1			-	1			48 TV/år
Beslutn.punkt			1					1	-				36 TV/år

6 Økonomi

Årlig budsjetttramme: NOK 6.000.000,-
3-årig prosjekt

Kostnader		Finansiering	
Kostnadsart	Beløp	Finansieringstype og kilde	Beløp
Prosjektledelse og drift av beredskapsprosjekt	1.500.000	Kapitalinnskudd, NTFK/KRD	3.000.000
Kjøp av konsulenttenester til rådgivning og utviklingsassistanse	1.500.000	Innskudd Verdal kommune	500.000
		Egeninnsats Verdal kommune	500.000
Prosjektmidler til utviklingsprosjekter og -prosesser	3.000.000	Rammeavtale Proneo/VK	1.000.000
		Egeninnsats næringsliv	1.000.000
Sum/år:	6.000.000	Sum/år:	6.000.000

Kommentar til oppsett: Aktivitetsnivået og innsatsområdene vil variere ift. situasjonsbestemte utfordringer som måtte gjelde for spesielle bedrifter, næringer, strukturelle og politiske forhold osv. Initielt vil det i prosjektet være størst aktivitet knyttet til beredskapsmessige forhold relatert til industrien i Verdal (lokaliseringsvalg GE Energy, aktivitetsnivå ved Aker Verdals, utviklingen innen bygg og anlegg). Dette innebærer betydelig aktivitet knyttet til det å skaffe nødvendig oversikt over nåsituasjon og mulighetsrom (HA2), hvilket innebærer en betydelig involvering fra næringslivet, derav egeninnsatsandelen. Verdal kommune har en løpende rammeavtale med Proneo AS hvorfra en betydelig andel legges inn i dette prosjektet. Kommunens samlede økonomiske engasjement utgjør dermed NOK 2 mill.

